

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/111/2014.

Iktatószám: Vj/111-49/2014.

Betekinthető változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Noerr & Társai Iroda (1011 Budapest, Fő utca 14-18.; eljáró ügyvédek: dr. N. Z., dr. S. P., dr. B. Á.) által képviselt **Max Aicher GmbH & Co. KG** (Teisenbergstr. 7, 83395 Freilassing, Németország) és a szintén a fentiek szerint képviselt **THYSSEN ALFA Rohstoffhandel München GmbH** (Bahnhofstr. 106, 82166 Gräfelfing, Németország) eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a 2014. március 28-tól 2015. március 5-ig tartó időszakban a Max Aicher GmbH & Co. KG és a THYSSEN ALFA Rohstoffhandel München GmbH vállalkozások az UD STAHL RECYCLING Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. feletti irányításszerzést megalapozó Részvényadásvételi és engedélyezési szerződés 9.1 pontjában az összefonódáshoz nem kapcsolódó, a gazdasági verseny korlátozását célzó és arra alkalmas kikötést alkalmaztak.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat tárgya

I.1. Az eljárás megindításának előzményei, körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2014. november 27-én kelt Vj/111/2014. számú végzésével versenyfelügyeleti eljárást indított a Max Aicher GmbH & Co. KG (a továbbiakban: MAG) és THYSSEN ALFA Rohstoffhandel München GmbH (a továbbiakban: TA) ellen.
2. A versenyfelügyeleti eljárást megindító végzés indokolása szerint a GVH észlelte, hogy a MAG közvetlen egyedüli irányítást szerzett az UD STAHL RECYCLING Ipari, Kereskedelmi és

Szolgáltató Kft. (4242 Hajdúhadház, Sámsoni u 2.; a továbbiakban: UDS) felett, és az ügyletet megalapozó, 2014. március 28-án aláírt Részvényadásvételi és engedélyezési szerződés¹ (a továbbiakban: Szerződés) 9.1. pontjában versenytilalmi klauzulát tartalmaz, amely az eladó TA vállalkozásra és az általa irányított vállalkozásokra vonatkozóan állapít meg meghatározott időtartamra tevékenységektől való tartózkodási kötelezettséget.² A GVH az összefonódást Vj/34/2014. számú eljárásában vizsgálta és engedélyezte. Az ügyben meghozott – a 2014. július 22-én kelt, Vj/034-18/2014. számú határozattal módosított, a 2014. július 4-én kelt, Vj/34-16/2014. számú engedélyező – versenytanácsi határozatban foglalt megállapítás szerint a fent hivatkozott klauzula nincs összhangban a Versenytanács által az összefonódáshoz kapcsolódó versenykorlátozások megítélése tekintetében hosszabb idő óta érvényesített joggyakorlattal. A fentiekre tekintettel Szerződés 9.1. pontjában foglalt versenytilalmi klauzulát külön versenyfelügyeleti eljárásban szükséges megvizsgálni. A Szerződés 9.1. pontjában foglalt versenytilalmi klauzula alkalmazásában megtestesülő magatartással az eljárás alá vont felek a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. §-a (2) bekezdés d) pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették a Tpv. 11. §-a (1) bekezdésében előírt tilalmat.

3. A versenyfelügyeleti eljárás az eljárás alá vontak által 2014. március 28-án aláírt Szerződés 9.1. pontjában foglalt versenytilalmi klauzula szerinti magatartás vizsgálatára terjedt ki. Az eljárás során vizsgált időszak kezdete a Szerződés megkötésének időpontja, azaz 2014. március 28..

I.2. A Vj/34/2014. számú eljárásban meghozott döntés V. fejezete („Kapcsolódó versenykorlátozások”)

4. A Vj/34/2014. számú eljárásban az eljáró versenytanács a határozat V. fejezetében (28-37. pont) olyan megállapításokat tett, amelyek a felek figyelmét felhívták a versenykorlátozó klauzula felülvizsgálatának szükségességére, az alábbiak szerint:

„28. A Tpv. 30. § (5) bekezdése értelmében az összefonódáshoz adott engedély kiterjed mindazokra a versenykorlátozásokra, amelyek az összefonódás megvalósításához szükségesek.

29. A fentiek szerinti ún. kapcsolódó versenykorlátozásokra nézve a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései, 2013., 30.8. pontja az alábbiakat rögzíti: „...a Gazdasági Versenyhivatal az összefonódást engedélyező határozataiban főszabályként – egyezően az Európai Bizottság gyakorlatával is – nem végzi el annak értékelését, hogy az összefonódást eredményező szerződésben szereplő versenykorlátozás a Tpv. 30. § (5) bekezdése szerinti kapcsolódó versenykorlátozásnak minősül-e. Azt a jövőben – csakúgy, mint a Tpv. hatályon kívül helyezett 18. §-a szerinti további esetekben – az érintett vállalkozásoknak saját maguknak kell eldönteniük. (Vj-135/2005.).”

30. A Tpv. 30. § (5) bekezdése alkalmazhatóságának értékelésekor a vállalkozások számára segítséget nyújthat az azzal kapcsolatos eddigi versenyfelügyeleti gyakorlat (lásd pl. Vj-135/2005 és Vj-102/2011.). Ezt kiegészítendő, megjegyzi az eljáró versenytanács – hogy

¹ A szerződés német megnevezése: Anteilskauf- und Abtretungsvertrag

Az eljárás iratai között – fordítástól függően – előfordul, hogy a „Részvényadásvételi és engedélyezési szerződés” megnevezésen túl hivatkoznak még rá „Üzletrész-adásvételi és engedélyezési szerződés”-ként vagy „Részeselek adásvételére és engedélyezésére vonatkozó szerződés”-ként.

² A Szerződés 9.1. pontja TA vállalkozásra vonatkozóan tartalmaz versenytilalmi klauzulát, 9.2. pontja pedig a másik – magánszemély – eladóra, Mihalikné dr. Kabai Katalinra.

összhangban az Európai Bizottság gyakorlatával³ – az ilyen korlátozások legitim célja a megszerző vállalkozás által átvett értékek védelme. Ezzel összefüggésben a Versenytanács gyakorlata szerint „...indokolt versenykorlátozásnak minősül az átadó vállalkozás által vállalt versenymentesség (versenytilalom), ha az időben korlátozott, és az érintett áruk és földrajzi terület tekintetében nem lépi túl az érintett vállalkozás, illetve vállalkozásrész korábbi működési területét.”⁴ Az időbeli korlátozás tekintetében a Versenytanács csak a három évnél rövidebb versenytilalmat fogadja el gyakorlatilag „automatikusan” (lásd Vj-35/2005., 26.3. pont).

31. A jelen esetben a versenytilalom TAS által vállalt [...] éves időtartama nincs összhangban a Versenytanács előzőek szerinti hosszabb idő óta érvényesített gyakorlatával⁵.

32. A MAG a fent leírt versenytilalmi kikötés időtartamával kapcsolatban előadta, hogy álláspontja szerint a Bizottsági Közleményben⁶ rögzítetteknek felel meg lényegében a Tpv. 17. § c) pont szerinti magyar jogi álláspont és a GVH ebből következő gyakorlata, miszerint a versenyhivatal kivételesen egy öt éves versenytilalmat jogilag elfogadhatónak tartott (Vj-19/1999/12, 21. széljegy – Bestfoods Magyarország/Glóbus Konzervgyár). A MAG véleménye szerint az ÜASZ 9. § (1) és (2) pontjaiban meghatározott versenytilalmak megfelelnek ennek az előírásnak⁷.

33. Megjegyzi azonban az eljáró versenytanács, hogy a MAG hivatkozása a Vj-19/1999. számú ügyre nem alapos. A hivatkozott határozatban ugyan a Versenytanács elfogadta az öt éves versenytilalmat (ami egyébként még mindig rövidebb, mint a jelen esetben a [...] éves időtartam⁸) azonban a már hivatkozott Vj-135/2005. határozatának 26.3. pontjában a Versenytanács az alábbiakat is rögzítette: „Az időbeli korlátozottság tekintetében a Gazdasági Versenyhivatal kezdetben abból indult ki, hogy az ötéves időszakot nem meghaladó versenytilalom főszabályként kapcsolódó versenykorlátozásnak minősül. 2002. évtől azonban - igazodva az Európai Bizottság megváltozott gyakorlatához is - már csak három évnél rövidebb versenytilalmat fogad el automatikusan.” Ezt a gyakorlatát a Versenytanács Vj-102/2011. számú határozatában megerősítette.

34. A Kérelmező továbbá hivatkozott⁹ a Waberer's Logisztika/Szemerey Transport (Vj-90/2012) ügyre és arra, hogy a TAS ASH-ban fennálló többségi részesedése – a versenytilalmi kikötés hiányában – lehetővé tehetné a TAS számára azt, hogy a MAG pénzügyi eszközeit – az ASH-ban való kisebbségi részesedésén keresztül – felhasználja akár arra, hogy az UDS tevékenységi területére léphessen.

35. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint egyfelől a hivatkozott határozatbeli tényállás és a jelen ügy között alapvető eltérés, hogy a Vj-90/2012. sz. ügyben a korábbi irányítónak (mint eladónak) maradt fenn kisebbségi részesedése a céltársaságban, amivel szemben a jelen esetben az UDS¹⁰ feletti irányítást megszerző MAG-nak (mint vevőnek) marad meg kisebbségi részesedése az UDS¹¹ feletti irányítását (és részesedését is) elvesztő (mint eladó) TAS-t irányító ASH-ban. Másrészt ettől a tartalmi eltéréstől függetlenül is a Vj-90/2012. sz.

³ A Bizottság közleménye az összefonódásokhoz közvetlenül kapcsolódó és azokhoz szükséges korlátozásokról, OJ C 056 , 05/03/2005 P. 0024 - 0031

⁴ Versenytanács Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2013., 30.5.

⁵ A Vj/34-018/2014. sz. határozattal javítva.

⁶ A Bizottság közleménye az összefonódásokhoz közvetlenül kapcsolódó és azokhoz szükséges korlátozásokról, 18. széljegy, Hivatalos Lap 2005/C 56/03

⁷ Vj/34-4/2014. számon iktatott hiánypótlás 4.ii) pont

⁸ A Vj/34-018/2014. sz. határozattal javítva.

⁹ Vj/34-4/2014. számon iktatott hiánypótlás 4.ii) pont

¹⁰ A Vj/34-018/2014. sz. határozattal javítva.

¹¹ A Vj/34-018/2014. sz. határozattal javítva.

határozatában a Versenytanács egyértelműsítette, hogy nincs olyan érdek, ami a kisebbségi tulajdon idejére fenntartott versenytilalmat indokolná, beleértve azt is, hogy a versenytilalom hiányában esetlegesen létrejövő versenyben a kisebbségi tulajdonos érzékeny üzleti információkhoz jutna hozzá, ami előmozdíthatja az összehangolt magatartást, az ebből fakadó koordinatív hatást ugyanis a közérdekre, és nem vevő magánérdekére figyelemmel kell kezelni (lásd Versenytanács Tpv. -vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2013., 30.21.). Mindebből az is következik, hogy kisebbségi tulajdonhagyat megszüntetésétől kezdődő és a zárástól számított [...] évig még fenntartott versenykorlátozás sem lehet kapcsolódó, hiszen eleve „a kisebbségi tulajdonlásnál erősebb pozíciót jelentő közös irányítás esetén is csak annak fennmaradásáig jogszerű a versenytilalom.”¹²

36. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint másfelől a MAG bármikor dönthet úgy, hogy elidegeníti az ASH-ban fennálló tulajdoni részesedését, ezzel megszüntetve még annak az elvi lehetőségét is, hogy pénzügyi eszközei az általa nem kívánt módon kerüljenek felhasználásra.¹³

37. Az előzőek ugyanakkor nem jelentik azt, hogy az eljáró versenytanács elvégezte volna a 2) pont szerinti versenytilalmi vállalások érdemi értékelését. Fentiek rögzítését az eljáró versenytanács a felek által elvégezendő értékelés előmozdítása érdekében tartotta szükségesnek, a jelen engedélyező határozat ugyanis értelemszerűen nem zárja ki azt, hogy a Gazdasági Versenyhivatal esetlegesen külön versenyfelügyeleti eljárásban vizsgálja meg az említett versenykorlátozó megállapodások összefonódáshoz kapcsolódó jellegét.”

II.

Az eljárás alá vont vállalkozások

II. 1. Max Aicher GmbH & Co. KG

5. A MAG a Max Aicher vállalatcsoport (a továbbiakban: Max Aicher-Csoport) tagja, a Max Aicher-csoport operatív holdingtársasága, amely alatt az egyes tevékenységi körökhöz tartozó konszerntagok találhatóak, és amely Dipl.-Ing. Max Aicher magánszemély egyedüli irányítása alatt áll.
6. A Max Aicher-Csoport világszerte jelen van az építő-, acél- és környezettechnológiai iparban. A Max Aicher-Csoport építőipari tevékenysége elsősorban a híd-, magas- és mélyépítésre koncentrálódik. Az acélipar területén a tevékenysége felöleli az acélhulladék-kereskedelmet, a különböző minőségű hengerelt acél gyártását, valamint további acéltermékek, mint például betonacél építési síkhálók, bordázott betonacél tekercsek gyártását, de acélszerkezetek építésével is foglalkozik. A környezettechnológiában a Max Aicher-Csoport a hulladéklogisztikai rendszerek előállítására fókuszál.¹⁴
7. 1997-ben Max Aicher-Csoport megvásárolta az acélművet Ózdon. Ebből jött létre az Ózdi Acélművek Kft. (ÓAM). Az ÓAM melegen hengerelt betonacélokat, köracélokat, melegen hengerelt körszelvényű hengerhuzalokat és hegesztett betonacél síkhálókat gyárt.¹⁵
8. A Max Aicher-Csoport további magyarországi vállalkozásai a következők.¹⁶

¹² Vj-90/2012, 36. pont

¹³ Lásd jelen határozat 30. pontját.

¹⁴ Vj/34/2014. számon iktatott fúziós kérelem (2) pontja. A MAG a Vj/111-9/2014. számú irat (2) pontjában kérte a Vj/34/2014. számú összefonódás engedélyezése iránti ügy aktáját az eljárás során figyelembe venni.

¹⁵ Vj/111-19/2014. számú irat (9) pontja

- Aicher Beton Kft. (ABK): az ABK 1999 óta tagja a Max Aicher-Csoport-nak. Az ABK tevékenységi körébe tartozik az acélsalak feldolgozása vastartalmú nyersanyag kinyerése céljából, továbbá az építőipari kavics és murva előállítása, térburkolók és más építési elemek gyártása valamint az acél- és nem-vas fémhulladék gyűjtése, előkészítése és kereskedelme.
- Koalfém Kft. (KF) és Shredder Center Kft. (SC): mindkét társaság az acél- és nem-vas fém hulladék begyűjtésével, feldolgozásával és értékesítésével, továbbá gépjármű-megsemmisítéssel és egyéb kiegészítő szolgáltatással foglalkozik.
- Ózdi Acél Trans Kft. (ÓAT): az ÓAT társaságot 1995-ben alapították és 1999 óta szintén a Max Aicher-Csoport tagja. Az ÓAT hazai és nemzetközi közúti és vasúti logisztikai szolgáltatásokat nyújt.
- Hotel Ózd Kft.: egy 1960-ban létesített ózdi szállodát működtet.
- UD STAHL RECYCLING Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (UDS) egyszemélyes tulajdonosa és irányítója a MAG. A vállalkozás a magyar piacon tevékenykedik, tevékenységének fókuszja az acél- és vashulladék gyűjtése, előkészítése és kereskedelme, valamint kisebb mértékben a gépjármű bontása és annak kiegészítő tevékenységei (lángvágás, logisztika). A vállalkozásnál a fémhulladék gyűjtése révén bizonyos mennyiségű nem-vas hulladék is felhalmozódott a vashulladék gyűjtés természetes velejárójaként. Ezen hulladékok nem képezték a vállalkozás tevékenységének fókuszát. A vállalkozás papír-, műanyag- és üveghulladék gyűjtésével és nagykereskedelmével nem foglalkozott.

II. 2. THYSSEN ALFA Rohstoffhandel München GmbH

9. A TA a Thyssen Alfa-csoport irányító vállalkozása, amelyet 1996-ban alapítottak.
10. A vállalkozás vas- és nem-vas fémhulladék, valamint ötvözött fémhulladék nagykereskedelmével foglalkozik. A fémhulladékot Németországban fémhulladék-kereskedő középvállalkozásoktól, valamint fémhulladékot termelő vállalkozásoktól szerzi be és bel- (azaz német) és külföldi acélműveknek adja el.¹⁷
11. A vállalkozás 2013. évben és 2014. évben Magyarországon tevékenységet nem végez, és Magyarországon árbevételt nem realizált.¹⁸
12. A Thyssen Alfa-csoportnak 26 tagvállalkozása van; ezek többsége hulladékkal kapcsolatos tevékenységet végez. A tagok legtöbbször németországi cég, valamint szerepelnek a vállalkozáscsoportban osztrák székhelyű vállalkozások is. A vállalkozások tevékenysége által érintett hulladékok jellegüket tekintve zömében fémhulladékok, azonban vannak olyan vállalkozások is a vállalkozáscsoporton belül, amelyek tevékenysége nem fém hulladékokat is (pl. műanyag, fa) érint. A vállalkozásnak van autóbontó tevékenységet végző tagja, ez Németországban tevékenykedik. Összesen két olyan vállalkozása van a cégcsoporton belül, amelynek tevékenysége közvetlenül nem a hulladékokkal kapcsolatos (az egyik holdingtevékenységet, a másik tartalomszolgáltató tevékenységet végez).

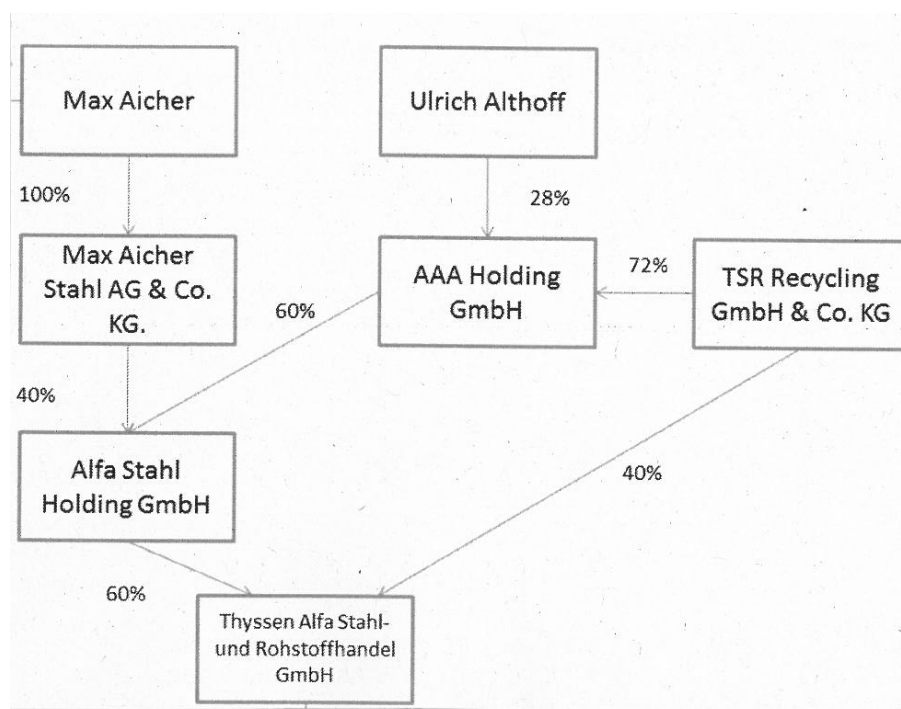
¹⁶ Vj/111-19/2014. számú irat (10) pontja

¹⁷ Vj/111-10/2014. számú irat (2) pontja

¹⁸ Vj/111-10/2014. számú irat (3) pontja

II.3. Az eljárás alá vontak függetlensége

13. A Max Aicher Stahl AG & Co. KG (MAS KG), amely társaság kizárólag Aicher úr irányítása alatt áll, 40%-os üzletrésszel bír az Alfa Stahl Holding GmbH (ASH) társaságban. Az ASH fennmaradó 60%-os üzletrésze az AAA Holding GmbH (AAA) tulajdonában van. Az AAA tagjai egyrészt Ulrich Althoff úr 28%-os részesedéssel, másrészt a TSR Recycling GmbH & Co. KG (TSR) 72%-os részesedéssel. Az AAA a TSR irányítása alatt áll. Az ASH másrészt szintén az AAA társaság – és így közvetetten a TSR társaság – irányítása alatt áll. Mivel az AAA a szavazati jogok többségével rendelkezik az ASH-ban, így a MAS KG szavazatára a versenypiacot érintő tagi határozatok meghozatalához nincsen szükség.¹⁹ A TA vállalkozásban az ASH-nak 60%-os, a TSR vállalkozásnak 40%-os részesedése van.²⁰
14. Fentiekre tekintettel a MAG-nak nincs lehetősége a TA üzleti döntéseinek befolyásolására, a vállalkozások egymástól irányítási szempontból függetlenek.
15. A MAG és a TA irányítási viszonyait, illetve ezek egymáshoz való viszonyát a következő ábra szemlélteti:

III.

A feltárt tényállás

16. A MAG és a TA 2014. március 28-án írta alá a Szerződést, amely révén az UDS vállalkozás, amely a Szerződést megelőzően a TA irányítása alatt állt, a MAG irányítása alá került.
17. A Szerződés 9.1. pontja szerint [...]”²¹

¹⁹ Vj/34/2014. számon iktatott fúziós kérelem (13) pontja

A MAG a Vj/111-9/2014. számú irat (2) pontjában kérte a Vj/34/2014. számú összefonódás engedélyezése iránti ügy aktáját az eljárás során figyelembe venni.

²⁰ Vj/34/2014. számon iktatott fúziós kérelem (14) pontja

²¹ Vj/111-1/2014. számú irat 1. számú melléklete

18. A tevékenységi kör tekintetében tett versenytilalmi kikötéssel kapcsolatosan TA a jelen versenyfelügyeleti eljárásban bizonyítékként kérte figyelembe venni a TA felett három szinttel elhelyezkedő anyavállalat, a Remondis AG&Co KG igazgatósági előterjesztését az UDS üzletrészének értékesítéséről, amely előterjesztést a felügyelőbizottság 2014. április 3. napján hagyott jóvá. Az igazgatósági előterjesztés 3. pontjának harmadik bekezdése foglalkozik a versenytilalom kérdésével, amely szerint: „[...]”²²
19. A TA előadta, hogy az igazgatósági előterjesztés alapján látható, a REMONDIS AG & Co. KG is úgy értelmezte a versenykorlátozást, hogy az kizárólag a magyarországi „[...]”-ra vonatkozik. Az is egyértelmű volt számukra, hogy a versenykorlátozás kizárólag a TA-ra (illetve a TA által irányított társaságokra) vonatkozik, azaz a TA feletti társaságokra, így pl. a REMONDIS AG & Co. KG-ra nem. TA egyúttal arról is nyilatkozott, hogy a REMONDIS AG & Co. KG-val egyezően értelmezte a versenykorlátozás terjedelmét.²³
20. A MAG 2014. április 28-án nyújtotta be az összefonódás engedélyezése iránti kérelmét a GVH-hoz, amelyet a GVH a Vj/34/2014. számú versenyfelügyeleti eljárás keretében vizsgált és értékelt.
21. A jelen határozat I.2 fejezetében bemutatottak szerint az eljáró versenytanács az összefonódás engedélyezésére vonatkozó eljárást lezáró (az összefonódást engedélyező) érdemi versenytanácsai határozatban utalt arra, hogy a jelen eljárás tárgyát képező versenykorlátozó megállapodás nem felel meg azoknak a követelményeknek, amelyeket a hazai és az irányadó uniós versenyjog a kapcsolódó versenykorlátozások iránt támaszt, valamint igyekezett iránymutatást adni a feleknek a versenytilalmi klauzula összefonódáshoz kapcsolódó voltának megítéléséhez. Még ezen is túlmenően, tételesen is cáfolta azokat az érveket, amelyek mentén a felek az érintett versenytilalmi klauzulának az összefonódáshoz kapcsolódó voltát kívánták alátámasztani.
22. A felek csak a jelen versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően, a GVH által megküldött adatszolgáltatási felhívásra reagálva, 2015. február 4-én tájékoztatták a GVH-t arról, hogy a 2014. március 28-án létrejött Szerződést felülvizsgálták és elkészítették a kiegészítő megállapodás tervezetét, mely a vizsgált klauzula a GVH által is elfogadható módosítását célozza.²⁴
23. A Szerződés 9.1. és 9.3 pontjait végül a TA által 2015. február 27-én aláírt, a MAG által 2015. március 5. napján ellenjegyzett „1. sz. Kiegészítő megállapodás a 2014.03.28-i Üzletrész-adásvételi és Engedményezési Szerződéshez” (a továbbiakban: Kiegészítő Megállapodás) dokumentummal módosították.²⁵
24. A Kiegészítő Megállapodás a szóban forgó szerződéses feltétel időtartamát és terjedelmét is módosították az alábbiak szerint:
- „[...]”

²² Vj/111-16/2014. számú irat (3)-(5) pontjai és 6. számú melléklete

²³ Vj/111-16/2014. számú irat (6)-(7) pontjai

²⁴ Vj/111-4/2014. számú irat és annak 1. számú melléklete

²⁵ Vj/111-9/2014. számú irat 3. számú mellékletei

IV.

Az eljárás alá vont vállalkozások álláspontja

25. Az eljárás alá vontak előrebocsátják, hogy a MAG és a TA által 2014. március 28. napján megkötött Szerződés 9.1 és 9.3 pontjait a 2015. február 27-én, illetve a 2015. március 5-én aláírt Kiegészítő Megállapodással módosították. A Kiegészítő Megállapodás keretében a felek a 9.1 pontban foglalt versenytilalom időtartamát [...] évre rövidítették és terjedelmét – a korábbi szabályozáshoz képest tartalmi változás nélkül – pontosították.²⁶
26. Figyelemmel arra, hogy a versenytilalommal érintett időszakot a felek még azt megelőzően rövidítették le [...] évre, hogy ez a rövidebb időszak eltelt volna, így a felek álláspontja szerint a korábbi (hosszabb) időszak-meghatározás nem tudott érvényesülni. Így lényegében olyan helyzet állt elő, mintha a felek eredetileg is ezen rövidebb tartamú időszakban állapodtak volna meg. Ennek alapján az eljárás alá vontak kérték a GVH-t, hogy a versenytilalmi időszak vonatkozásában ezen rövidebb időszakot tekintse irányadónak.²⁷
27. A felek a versenytilalmat (tárgyi) terjedelmére tekintettel is pontosították, mivel az eredeti szöveg harmadik, kívülálló személyek részére esetleg nem egyértelműen fejezte ki a felek szándékát. A versenytilalom a felek szándéka és egybehangzó értelmezése szerint kezdettől fogva [...] Más szavakkal: a felek a versenytilalommal semmiképpen nem zárták ki, hogy TA más hulladékfajta (pl. papír-, műanyag- és üveghulladék, stb.) gyűjtésével, feldolgozásával és kereskedelmével foglalkozzon és/vagy olyan társaságokban részesedést szerezzen, melyek e területen tevékenykednek Magyarországon.²⁸ Mind a Szerződés tárgyalásakor, mind a Szerződés aláírását követően teljes egyetértés állt fenn a felek között a versenytilalom tárgyi és földrajzi hatályával kapcsolatban.²⁹
28. A Szerződés 9.1 pontjában szereplő eredeti, zárójeles megjegyzés csak az egyszerűség kedvéért lett nagyon általánosan megfogalmazva. Nem állt a MAG és a TA szándékában a versenytilalom terjedelmét tágabban meghatározni, mint a fent leírtakban. A versenytilalom tárgyi hatályának precízebb rögzítését a MAG és a TA nem tartották fontosnak vagy szükségesnek, mivel közöttük egyetértés állt fenn a tárgyi hatály szándékolt tartalma vonatkozásában.³⁰
29. A MAG a vizsgált versenytilalmi kikötés időtartamával kapcsolatban az összefonódás engedélyezését célzó eljárás során³¹ előadta, jelen eljárásban pedig utalt ezen nyilatkozatára, hogy álláspontja szerint a Bizottsági Közleményben³² rögzítetteknek felel meg lényegében a Tpv. 17. § c) pont szerinti magyar jogi álláspont és a GVH ebből következő gyakorlata, miszerint a versenyhivatal kivételesen egy öt éves versenytilalmat jogilag elfogadhatónak tartott (Vj-19/1999/12, 21. széljegy – Bestfoods Magyarország/Glóbus Konzervgyár). A MAG véleménye szerint az Szerződés 9. § (1) és (2) pontjaiban meghatározott versenytilalmak megfelelnek ennek az előírásnak.³³

²⁶ Vj/111-9/2014. számú irat 2. oldal és Vj/111-10/2014. számú irat 2. oldal

²⁷ Vj/111-9/2014. számú irat 2. oldal és Vj/111-10/2014. számú irat 2. oldal

²⁸ Vj/111-9/2014. számú irat 2. oldal és (14) pont, továbbá Vj/111-10/2014. számú irat 2. oldal és (12) pont

²⁹ Vj/111-9/2014. számú irat (15) pont és Vj/111-10/2014. számú irat (13) pont

³⁰ Vj/111-9/2014. számú irat (13) pont és Vj/111-10/2014. számú irat (11) pont

³¹ Vj/34-16/2014. számú versenytanácsi határozat

³² A Bizottság közleménye az összefonódásokhoz közvetlenül kapcsolódó és azokhoz szükséges korlátozásokról, 18. széljegy, Hivatalos Lap 2005/C 56/03

³³ Vj/111-25/2014. irattal átemelt Vj/34-4/2014. számon iktatott hiánypótlás 4.ii) pont

30. A MAG továbbá hivatkozott³⁴ a Waberer's Logisztika/Szemerey Transport (Vj-90/2012) ügyre és arra, hogy a TA ASH-ban fennálló többségi részesedése – a versenytilalmi kikötés hiányában – lehetővé tehetné a TA számára azt, hogy a MAG pénzügyi eszközeit – az ASH-ban való kisebbségi részesedésén keresztül – felhasználja akár arra, hogy az UDS tevékenységi területére léphessen.
31. A TA jelen versenyfelügyeleti eljárásban előadta továbbá, hogy a Szerződésben foglalt versenytilalmak kizárólag az összefonódáshoz kapcsolódnak. E versenytilalmak célja annak megakadályozása, hogy a [...] arra használják fel, hogy az összefonódást követően versenybe szálljanak a MAG-gal szemben és azzal a MAG befektetésének értékét csökkentsék. Ezen versenytilalmak időtartama és terjedelme nem lépi túl azt a mértéket, ami ezen cél eléréséhez szükséges.³⁵
32. Tárgybeli és térbeli szempontból a versenytilalmak TA-t mint 1. sz. Eladót és 2. sz. Eladót is az UDS céltársaság fő tevékenységi területe tekintetében korlátozzák (hulladék-nagykereskedelem (fémhulladék) Magyarországon).³⁶
33. A TA, mint Eladó 1 hátrányára egy [...] versenytilalmi megállapodás jött létre. Ez a minimális időtartam megfelel a hivatali gyakorlatnak.³⁷
34. A felek megállapodtak továbbá abban, hogy a versenytilalom addig tart, ameddig [...], mindazonáltal [...]. A MAG másrésztől közvetetten 40%-os kisebbségi részesedéssel bír az ASH társaságban. A fennmaradó 60%-os ASH üzletrész az AAA birtokában van. A [...] versenytilalmi megállapodás az adásvételi szerződés 9. § 1. bekezdése értelmében indokolja az AAA társaságjogi hűségét a MAG-gal szemben (aki egyben – közvetetten – kisebbségi tulajdonos az ASH társaságban). Ez a szabályozás azt kívánja megakadályozni, hogy az Eladó 1 az UDS tevékenységi területén versenyre lépjen a MAG-gal szemben és ezért a MAG pénzügyi eszközeit – az ASH-ban való részesedésén keresztül – bevesse. Amennyiben a MAG a [...] éves időtartamának lejártá előtt az ASH-ban fennálló kisebbségi részesedését eladná, TA mint Eladó 1 nem volna (többet) abban korlátozva, hogy a saját, illetve társaságának pénzügyi eszközeit arra használja fel, hogy a MAG-gal (beleértve az UDS-t is) a szemben versenyre lépjen. Az összefonódásban résztvevők álláspontja szerint ez a tényállás kivételesen igazolja – hasonlóan a Bestfoods Magyarország/Glóbus Konzervgyár (Vj-19/1999) ügghöz – azt, hogy a maximálisan [...] évre szóló időtartamú versenytilalmi megállapodást indokoltnak tekintsek.³⁸
35. A TA szerint a jelen konstelláció a fent kifejtett okok miatt a Waberer's Logisztika/Szemerey Transport (Vj-90/2012) ügy tényállásától is különbözik, amelyben a GVH indokolatlannak tartott egy több mint három évig tartó versenytilalmi megállapodást. Abban az ügyben a versenytilalmi megállapodás engedélyezése a kisebbségi tulajdonos hátrányára jött volna létre, amely szerint a kisebbségi tulajdonos tagságának megszűnte után három évig lett volna érvényes. Jelen esetben a versenytilalom azonban a társaság kisebbségi tulajdonosának a javát szolgálja, amelyet az Eladó 1 kontrolál. Ezen felül a jelen versenytilalom maximum [...] évre szól és érvényét veszti, ha a MAG az ASH-ban fennálló kisebbségi tulajdonát a [...] éves időtartam lejártá után is megtartaná.³⁹
36. Az eljáró versenytanács által 2015. december 2-án kiadott, Vj/111-43/2014. sz. alatt nyilvánított előzetes álláspontjára tett észrevételeiben az eljárás alá vontak – a korábban tett

³⁴ Vj/34-16/2014. számú versenytanácsi határozat, Vj/111-25/2014. irattal átemelt Vj/34-4/2014. számon iktatott hiánypótlás 4.ii) pont

³⁵ Vj/111-20/2014. számú irat (14) pont

³⁶ Vj/111-20/2014. számú irat (15) pont

³⁷ Vj/111-20/2014. számú irat (16) pont

³⁸ Vj/111-20/2014. számú irat (17) pont

³⁹ Vj/111-20/2014. számú irat (18) pont

nyilatkozataikat fenntartva – versenytilalmi klauzula tartalma vonatkozásában előadták, hogy ebben a tekintetben álláspontjuk szerint a versenykorlátozás terjedelmét kizárólag a felek a kérdéses szerződés megkötésének időpontjában fennálló, megegyező akarata (konszenzusa) határozza meg, így nincs jelentősége annak, hogy harmadik felek hogyan értelmezik, illetve értelmezhetnék a felek írásban rögzített nyilatkozatát. A Szerződés 9.1. pontja rögzítette, hogy a versenytilalom az UDS „[...]” fedi.

37. A MAG és a TA 2015. március 5-én külön-külön írásban nyilatkozott⁴⁰ arról, hogy a versenytilalom „*a felek szándéka szerint kezdettől fogva kizárólag [...] foglalkozzon és/vagy olyan társaságokban részesedést szerezzen, melyek e területen tevékenykednek Magyarországon.*”
38. A TA 2015. április 20-án kelt nyilatkozatában⁴¹ rögzítette, hogy a REMONDIS AG & Co. KG igazgatósági előterjesztése is kezdettől fogva úgy értelmezte a versenykorlátozási megállapodást, hogy az kizárólag a [...] -ra vonatkozik. Az is egyértelmű volt számukra, hogy a versenykorlátozás kizárólag a TA-ra (illetve a TA által irányított társaságokra) vonatkozik, azaz a TA feletti társaságokra, így pl. a REMONDIS AG & Co. KG-ra nem. A TA nyilatkozott továbbá, hogy a REMONDIS AG & Co. KG-val egyezően értelmezte a versenykorlátozás terjedelmét.
39. A fentiek szerint tehát álláspontjuk szerint a felek akarata lényegesen szűkebb terjedelmű versenykorlátozást jelentett, mint amelyet a GVH előzetes álláspontjának 87. pontja feltételez. Mivel a versenykorlátozás terjedelmét kizárólag a felek a kérdéses szerződés megkötésének időpontjában fennálló, megegyező akarata (konszenzusa) határozza meg, így nincs jelentősége annak, hogy harmadik felek hogyan értelmezik, illetve értelmezhetnék a felek írásban rögzített nyilatkozatát. Az előzetes álláspontban foglalt eset, miszerint „*a felek szándéka ellenére fennáll a potenciális veszélye a versenytilalom által érintett tevékenységi kör szélesebb értelmezésének (pl. egy tulajdonosváltás esetén)*”, nem csak nem releváns, hanem jogi szempontból sem állja meg a helyét. Egy későbbi tulajdonosváltás esetén sem változhat meg ugyanis visszamenőleg a felek szerződéskötés kori akarata, azaz az új tulajdonost is a korábbi akaratokból létrejött megállapodás fogja kötni. Éppen ezért kizárható az a szkenárió, hogy egy új tulajdonos „*szélesebb körű tartózkodási kötelezettség*” kikényszerítését el tudja érni azáltal, hogy más tartalmat próbáljon meg „belemagyarázni” a korábbi megállapodásba.
40. Jelezni kívánták azt, hogy a felek a versenytilalmat (tárgyi) terjedelmére tekintettel épp azért pontosították, mivel az eredeti szöveg harmadik, kívülálló személyek részére esetleg nem egyértelműen fejezte ki a felek szándékát. A Szerződés szövegének pontosítása azonban nem jelenti azt, hogy a korábbi akarategység változott volna, hiszen a korábbi és az új megfogalmazás is csupán a szűkebb értelmű versenykorlátozás rögzítését jelentette.

V.

Jogi háttér

41. A Tpv. 1. § (1) bekezdése alapján a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint - a VI. Fejezetben szabályozott magatartások kivételével - a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepének (a továbbiakban együtt: vállalkozás) Magyarország területén tanúsított piaci magatartására, kivéve ha törvény eltérően rendelkezik. E törvény hatálya alá tartozik továbbá - az Európai Gazdasági Térségen kívül tanúsított II. és III.

⁴⁰ Vj/111-9/2014. és Vj/111-10/2014. sz. iratok.

⁴¹ Vj/111-16/2014. sz. irat

Fejezet szerinti magatartások kivételével - a vállalkozás külföldön tanúsított piaci magatartása is, ha annak hatása Magyarország területén érvényesülhet.

42. A Tpv. 11. § (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások egyesülési jog alapján létrejött szervezetének, köztestületének, egyesülésének és más hasonló szervezetének (a továbbiakban együtt: vállalkozások társulása) a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre.
43. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdés d) pontja szerint ez a tilalom vonatkozik különösen a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására.
44. A Tpv. 13. § (1) bekezdése szerint nem esik a tilalom alá a megállapodás, ha csekély jelentőségű. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint csekély jelentőségű a megállapodás, ha a megállapodást kötő feleknek és az azoktól nem független vállalkozásoknak az együttes részesedése az érintett piacon a tíz százalékot nem haladja meg, kivéve, ha az a) a vételi vagy az eladási árak versenytársak közötti közvetlen vagy közvetett meghatározására, vagy b) a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozik.
45. A Tpv. 17. §-a szerint mentesül a 11. §-ban foglalt tilalom alól a megállapodás, ha
- a) az hozzájárul a termelés vagy a forgalmazás ésszerűbb megszervezéséhez, vagy a műszaki vagy a gazdasági fejlődés előmozdításához, vagy a környezetvédelmi helyzet vagy a versenyképesség javulásához;
 - b) a megállapodásból származó előnyök méltányos része a végső üzletfelekhez jut;
 - c) a gazdasági verseny velejáró korlátozása vagy kizárása a gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket nem haladja meg; és
 - d) nem teszi lehetővé az érintett áruk jelentős részével kapcsolatban a verseny kizárását.
46. A Tpv. 20. §-a szerint annak bizonyítása, hogy a megállapodás a tilalom alól a 16. § vagy a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik.
47. A Tpv. 76. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a jogsértés tényét, illetve a k) pont szerint bírságot szabhat ki.

VI.

Jogi értékelés keretei

48. Az eljáró versenytanács előrebocsátja, hogy – bár a jelen eljárás csak a Tpv. alapján folyik – számos esetben hivatkozik az uniós állandó ítélkezési gyakorlatra, tekintettel arra, hogy a bíróság következetes gyakorlata értelmében azokat – a magyar és uniós versenyjogi normák nagyfokú harmonizációja okán – a Tpv. alkalmazása során is irányadónak kell tekinteni. A C-32/11. sz. Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra Gazdasági Versenyhivatal ügyben az Európai Bíróság 2013. március 14-én hozott ítéletének 15. pontja szerint a Kúria az alábbiak szerint foglalt állást az EUMSZ. 101. cikkének és a Tpv. 11. §-ának viszonya kapcsán:

„A Legfelsőbb Bíróság először is megállapítja, hogy a Tpv. 11. §-a (1) bekezdésének szövege szinte teljesen megegyezik az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének szövegével, és a Tpv. 11. §-ának értelmezése – amely rendelkezés a szóban forgó megállapodások tekintetében irányadó-

a jövőben ugyancsak hatással lesz az EUMSZ. 101. cikk e tagállamban történő értelmezésére. E bíróság egyébiránt kiemeli, hogy nyilvánvaló érdek fűződik ahhoz, hogy az uniós jog rendelkezései vagy fogalmai egységes értelmezést kapjanak.”⁴²

VI.1. A Tpv. területi hatálya

49. A fentebb ismertetett tényállásra a Tpv. rendelkezései alkalmazandók, tekintettel arra, hogy a Tpv. hatálya a Tpv. 1. § (1) bekezdése alapján kiterjed a jogi személynek a külföldön tanúsított piaci magatartására, ha annak hatása Magyarország területén érvényesülhet.
50. A vizsgálat alá vont versenytilalmi klauzula magyarországi tevékenység folytatásától való tartózkodásra vonatkozik, a versenyfelügyelet eljárás megindítására és a magatartás értékelésére a Tpv. alapján került sor.

VI.2. A megállapodással érintett piac

51. A Tpv. 14. §-ának (1) bekezdése alapján az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi piac figyelembe vételével kell meghatározni. A Versenytanács és a bíróságok következetes gyakorlata⁴³ értelmében kartellügyekben az érintett piacok meghatározása nem központi jelentőségű, versenykorlátozó célú megállapodások és összehangolt magatartások esetében jellemzően csak a csekély jelentőség megállapítása szempontjából bír relevanciával. Éppen ezért a piacmeghatározás kérdésében az eljáró versenytanácsnak nem feltétlenül kell végleges következtetésre jutnia, elegendő a piacok olyan szintű definiálása, amely alapján a de minimis szabály alkalmazhatósága megítélhető. Ezen túlmenően az érintett piacok meghatározásának a szankciók, különösen a bírság alapösszegének meghatározása szempontjából is lehet jelentősége. Ez azonban továbbra sem jelenti az érintett piacok minden lehetséges szempontra kiterjedő meghatározásának kötelezettségét, mert ehhez elegendő a vizsgált és jogsértőnek talált megállapodással, illetve összehangolt magatartással közvetlenül érintett termékkörből kiinduló piacmeghatározás, és nem szükséges vizsgálni ezen termékek és a megállapodásban, illetve összehangolt magatartásban nem részes vállalkozások termékei közötti esetleges helyettesítési viszonyokat, hacsak a vizsgált magatartás jogszerűségének megállapításához érdemben szükséges a magatartás tényleges vagy potenciális piaci hatásainak vizsgálata. Tipikusan nem ez a helyzet akkor, ha a jogsértést a hatóság cél- és nem hatásalapon kívánja megállapítani. Erre tekintettel jelen eljárásban sem szükséges az érintett piacot/piacokat a versenykorlátozás által érintett tevékenységi körnél pontosabban meghatározni.
52. Az eljárás alá vontak főtevékenysége által érintett termékpiac a vas és nem-vas fémhulladék, valamint ötvözött fémhulladék gyűjtése, feldolgozása és kereskedelme. A vállalkozáscsoportjának vannak olyan tagjai, amelyek nem fémhulladékokkal, hanem más hulladékokkal (pl. műanyag, fa, papír stb.) foglalkozik. A vizsgált versenykorlátozó kikötés a magyarországi hulladék nagykereskedelmi piacra irányul így megállapodással érintett földrajzi piac pedig Magyarország.

VI.3. Kapcsolódó és nem kapcsolódó versenykorlátozás

53. Az összefonódásokhoz közvetlenül kapcsolódó és azokhoz szükséges korlátozásokról bizottsági közlemény⁴⁴ ad iránymutatást.

⁴² C-32/11. sz. Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra Gazdasági Versenyhivatal ügyben 2013. március 14-én hozott ítélet [EBHT-ban még nem tették közzé] 15. pont

⁴³ Ld. pl. a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. számú ítéletét.

⁴⁴ A Bizottság közleménye az összefonódásokhoz közvetlenül kapcsolódó és azokhoz szükséges korlátozásokról (OJ C 056 , 05/03/2005 P. 0024 – 0031)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52005XC0305%2802%29>

54. A Bizottság közleménye értelmében minden olyan megállapodás, amely az összefonódás fő célját hajtja végre (a vállalatfúziós rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti értelemben vett befolyásszerzést létrehozó), mint például azok, amelyek egy vállalkozás részvényeinek vagy eszközeinek eladásához kapcsolódnak, szerves részei az összefonódásnak. Ezeket a megegyezéseken és megállapodásokon kívül az összefonódásban részt vevő felek más megállapodásokat is köthetnek, amelyek nem képezik szerves részét az összefonódásnak, de korlátozhatják a felek cselekvési szabadságát a piacon.⁴⁵
55. A megállapodásoknak „az összefonódás megvalósításához szükségesnek”⁴⁶ kell lenniük, ami azt jelenti, hogy az ilyen megállapodások hiányában az összefonódás nem lenne megvalósítható, vagy csak sokkal bizonytalanabb feltételek mellett lenne megvalósítható, lényegesen magasabb költségek mellett, egy érzékelhetően hosszabb időszak alatt vagy jóval nehezebben⁴⁷. Az összefonódás megvalósításához szükséges megállapodások jellemzően az átadott érték védelmére⁴⁸, az ellátás folyamatosságának a korábbi gazdasági egység felbomlása utáni fenntartására⁴⁹, vagy az új egység beindításának elősegítésére⁵⁰ irányulnak. Annak meghatározásakor, hogy egy korlátozás szükséges-e, helyénvaló, ha nemcsak a jellegét veszik figyelembe, hanem arról is megbizonyosodnak, hogy időtartama, tárgya és alkalmazásának földrajzi területe nem haladja meg azt, amit az összefonódás megvalósítása rendszerint megkövetel. Ha ugyanolyan hatékony más lehetőségek állnak rendelkezésre ennek a jogos célnak az elérésére, a vállalkozásoknak azt kell választaniuk, amely objektíve a legkevésbé korlátozza a versenyt.⁵¹
56. A versenytilalmi záradékok vonatkozásában a Bizottság közleménye kifejti, hogy az eladóra a vállalkozás vagy annak egy részének átadásával kapcsolatban kiszabott versenytilalmi kötelezettségek az összefonódás megvalósításához közvetlenül kapcsolódhatnak vagy ahhoz szükségesek lehetnek. Annak érdekében, hogy az átadott eszközök teljes értékét megszerezze, a vevőnek képesnek kell lennie arra, hogy bizonyos védelmet élvezzen az eladó által támasztott versennyel szemben, annak érdekében, hogy az ügyfelek lojalitását megszerezze, valamint elsajátíthassa és kiaknázhassa a know-how-t. Az ilyen versenytilalmi záradékok garantálják, hogy az átadott eszközök teljes értéke átkerüljön a vevőhöz, ami általában mind fizikai, mind immateriális eszközöket jelent, mint például a felhalmozott üzleti és cégérték vagy az a know-how, amelyet az eladó fejlesztett ki. Ezek nemcsak, hogy közvetlenül kapcsolódnak az összefonódáshoz, de szükségesek is annak megvalósításához, mert nélkülük indokolt okai lennének annak a feltételezésnek, hogy a vállalkozás vagy egy részének eladása nem teljesülhetett.⁵²
57. A Bizottság közleménye szerint az ilyen versenytilalmi záradékok azonban csak akkor igazolhatóak az összefonódás megvalósításának jogos célkitűzése révén, ha időtartamuk,

⁴⁵ A Bizottság közleménye, 10. pont

⁴⁶ Ld. Európai Bíróság, 42/84. sz. ügy, (Remia), [1985] ECR 2545, 20. bekezdés; Elsőfokú bíróság, T-112/99. sz. ügy (Métropole Télévision – M6), [2001] ECR II-2459, 106. bekezdés

⁴⁷ A Bizottság 2000. december 18-i határozata (COMP/M.1863 – Vodafone/BT/Airtel JV, 20. bekezdés)

⁴⁸ A Bizottság 1998. július 30-i határozata (IV/M.1245 – VALEO/ITT Industries, 59. bekezdés); a Bizottság 1999. március 3-i határozata (IV/M.1442 – MMP/AFP, 17. bekezdés); a Bizottság 2001. március 9-i határozata (COMP/M.2330 – Cargill/Banks, 30. bekezdés); a Bizottság 2001. március 20-i határozata (COMP/M.2227 – Goldman Sachs/Messer Griesheim, 11. bekezdés)

⁴⁹ A Bizottság 2000. február 25-i határozata (COMP/M.1841 – Celestica/IBM, 21. bekezdés)

⁵⁰ A Bizottság 1999. március 30-i határozata (IV/JV.15 – BT/AT&T, 207-214. bekezdések); a Bizottság 2000. december 22-i határozata (COMP/M.2243 – Stora Enso/Assidoman/JV, 49., 56. és 57. bekezdések)

⁵¹ A Bizottság közleménye, 13. pont

⁵² A Bizottság közleménye, 18. pont

földrajzi alkalmazási területük, tárgyuk és a hatályuk alá tartozó személyek szempontjából nem haladják meg azt a mértéket, ami indokoltan szükséges annak a célnak az eléréséhez.⁵³

58. A versenytilalmi záradékok indokoltak egy legfeljebb háromévi időszakra⁵⁴, ha a vállalkozás átadása magában foglalja az ügyfélkör átadását, mind az üzleti és cégérték, mind a know-how formájában⁵⁵. Amikor csak az üzleti és cégérték szerepel benne, legfeljebb kétévi időszakra indokoltak^{56, 57}.
59. A versenytilalmi záradékoknak azokra a termékekre (beleértve a termékek javított változatait vagy frissítéseit, valamint a helyükbe lépő modelleket) és szolgáltatásokra kell korlátozódniuk, amelyek az átadott vállalkozás gazdálkodó tevékenységét képezték. Ez tartalmazhat olyan termékeket és szolgáltatásokat, amelyek előrehaladott fejlesztési fázisban vannak a tranzakció időpontjában, vagy olyan termékeket, amelyek teljes kifejlesztésre kerültek, de piacra még nem kerültek. Az eladó által támasztott versennyel szembeni védelem a termék vagy szolgáltatás azon piacain, ahol az átadott vállalkozás nem volt aktív az átadás előtt, nem tekinthető szükségesnek^{58, 59}.

VI.4. Versenykorlátozó cél és hatás

60. A jogsértés megállapításához nem szükséges a jogsértő magatartás hatásának bekövetkezése, ehhez elegendő a versenykorlátozó cél fennállta. Nem a jogsértés megállapítására, hanem esetleg a szankció, így a bírság mértékének megállapítására tartozó kérdés lehet az, hogy a versenytorzító célú, vagy erre alkalmas megállapodás konkrétan ki is fejtett-e ilyen hatást.⁶⁰
61. Amennyiben a versenyfelügyeleti eljárás során megállapítást nyer, hogy a gazdasági szereplők megállapodása létrejött, és ez a megállapodás a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását akár csak célozza is, már megvalósul a versenyjogi jogsértés.
62. *Annak megállapításához ugyanis, hogy valamely megállapodás az EK 81. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom hatálya alá tartozik-e, rendelkezéseinek tartalmát és az általa elérni kívánt objektív célkitűzéseket kell figyelembe venni. E tekintetben – még ha feltételezzük is, hogy bizonyított, hogy a megállapodásban részes felek a versenyt korlátozó bármilyen szubjektív szándék nélkül, valamely ágazati válság hatásainak orvoslása érdekében cselekedtek – az ilyen megfontolások az említett rendelkezés alkalmazásakor nem relevánsak. Valamely megállapodás ugyanis az EK 81. cikk értelmében véve versenykorlátozó célúnak tekinthető akkor is, ha célja nem csupán a verseny korlátozása, hanem más, jogszerű célokat is követ.*⁶¹

⁵³ A Bizottság közleménye, 19. pont

⁵⁴ Ld. kivételes esetek, amelyeknél hosszabb időszakok nem indokolhatók meg, pl. a Bizottság 2000. szeptember 1-jei határozata (COMP/M.1980 – Volvo/Renault V.I., 56. bekezdés); a Bizottság 1995. július 27-i határozata (IV/M.612 – RWE-DEA/Enichem Augusta, 37. bekezdés); a Bizottság 1998. október 23-i határozata (IV/M.1298 – Kodak/Imation, 74. bekezdés)

⁵⁵ A Bizottság 1998. április 2-i határozata (IV/M.1127 – Nestlé/Dalgety, 33. bekezdés); a Bizottság 2000. szeptember 1-jei határozata (COMP/M.2077 – Clayton Dubilier & Rice/Itel, 15. bekezdés); a Bizottság 2001. március 2-i határozata (COMP/M.2305 – Vodafone Group PLC/EIRCELL, 21. és 22. bekezdések)

⁵⁶ A Bizottság 1999. április 12-i határozata (IV/M.1482 – KingFisher/Grosslabor, 26. bekezdés); a Bizottság 1997. december 14-i határozata (IV/M.884 – KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler, 17. bekezdés)

⁵⁷ A Bizottság közleménye, 20. pont

⁵⁸ A Bizottság 1997. december 14-i határozata (IV/M.884 – KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler, 17. bekezdés); a Bizottság 2001. március 2-i határozata (COMP/M.2305 – Vodafone Group PLC/EIRCELL, 22. bekezdés); a Bizottság 2001. április 6-i határozata (COMP/M.2355 – Dow/Enichem Polyurethane, 28. bekezdés); a Bizottság 2000. augusztus 4-i határozata (COMP/M.1979 – CDC/Banco Urquijo/JV, 18. bekezdés)

⁵⁹ A Bizottság közleménye, 23. pont

⁶⁰ Föv. Ítélet 2.Kf.27.650/2010/7. szám

⁶¹ C-209/07. sz. Competition Authority kontra Beef Industry Development Society Ltd. ügyben 2008. november 20-án hozott ítélet [EBHT-ban még nem publikált, HL C 6, 2009. 01. 10., 4. oldal] 21. pont

63. A Tpv. 11. §-a tilalma alá vonja az együttműködés minden olyan formáját a vállalkozások között, amely révén a felek tudatosan, tényleges együttműködésre cserélik a verseny kockázatait. Ezek az együttműködések ugyanis lehetővé teszik, hogy a versenytársak által követendő magatartás számításba vételével határozzák meg piaci magatartásukat, így hozott döntéseik függetlennek és spontánnak nem tekinthetők.⁶²
64. Míg a megállapodás valamely versenykorlátozó magatartás formája, addig annak példálózóan felsorolt tiltott tartalmát a Tpv. 11. §-ának (2) bekezdése rögzíti. A Tpv.-ben kifejezetten nevesített tilalmazott magatartás esetén (Tpv. 11. § (2) bekezdés a)–h) pontok) a jogsértés megállapíthatóságához nem is kell bizonyítani, hogy a nevesített tiltott magatartásnak van-e vagy lehet-e versenykövetkezménye, mert a törvényi nevesítésből az következik, hogy a törvény eleve feltételezte hátrányos versenykövetkezmények bekövetkezhetőségét.⁶³ A Tpv.-ben nevesítetten tiltott a piac felosztása, az értékesítésből történő kizárás, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozása.
65. A Tpv. a résztvevő felek piaci erejére, az érintett piacon tapasztalható piaci részesedésükre tekintet nélkül, nevesítetten tiltja a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozó, ún. kőkemény, „hard core” megállapodásokat. Az ilyen megállapodások minden esetben cél szerinti korlátozásnak minősülnek, azaz a versenykorlátozásban megtestesülő jogsértés a megállapodás tényleges hatására, hatásaira tekintet nélkül megállapítható. A vállalkozások közötti versenykorlátozó megállapodás, az összehangolt magatartás és a vállalkozások társulásának döntése olyan súlyos jogsértés, hogy ezeket a Tpv. nemcsak tényleges hatás, hanem már a célzat, illetve a lehetséges hatás esetében is versenyjogi eszközökkel üldözni rendeli.⁶⁴
66. Az a kikötés, amely egy vállalkozást megakadályoz abban, hogy adott (érintett) piacra belépjen, piacfelosztást jelent. A piacfelosztás lényege az, hogy adott piacot érintően egy vállalkozás kötelezettséget vállal egy másik vállalkozás felé arra, hogy ott piaci szereplőként – versenytársaként – nem jelenik meg. Így a másik vállalkozás nemcsak a kötelezettséget vállaló vállalkozás piaci jelenlétéből fakadó versenynyomás nélkül tudja e piacon tevékenységét végezni, de piaci stratégia kialakításakor még a kötelezettséget vállaló vállalkozás piacra lépésének potenciális fenyegetettségével sem kell számolnia. Az ilyen megállapodásnak nyilvánvaló célja a verseny korlátozása, ez tükröződik a versenyjogi szabályozásban is (Tpv. 11. § (2) d) pont).
67. A Versenytanács Vj-140/2006. számú ügyben hozott elvi döntése szerint⁶⁵ a vállalkozásokat jobb teljesítményre ösztönző kockázatok egyik fontos eleme, hogy nem ismerik a tényleges és lehetséges piaci szereplők szándékait, terveit. A potenciális versenytársak közötti, arra irányuló egyeztetés, hogy mikortól, vagy éppen meddig nem lépnek be egymás hagyományos piacaira, piacfelosztó megállapodásnak minősülve a spontán piaci folyamatok versenyjog-ellenes önérdékű szabályozását jelenti.⁶⁶
68. A Tpv. 11. § (1) bekezdésének utolsó mondata szerint nem minősül tiltott versenykorlátozásnak az a megállapodás, amely egymástól irányítási szempontból nem független vállalkozások között jön létre. Ez azt jelenti, hogy adott magatartásnak a Tpv. 11. § alapján tiltott, azaz jogellenes voltának megállapítása a megállapodásban részt vevő felek egymástól való irányítási függetlensége esetén lehetséges.

⁶² Főv. Ítéltábla 2.Kf. 27.798/2006/7

⁶³ Lásd például a 246/86. sz. Belasco kontra Európai Bizottság [EBHT 1989., 2117. o.] és az 56/64. és 58/64. sz. Etablissements Consten and Grundig Verkaufs GmbH kontra Európai Bizottság [EBHT 1966., 429. o.] ügyeket.

⁶⁴ A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései, 2014. 11.43. pont

⁶⁵ A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2013), 11.37. pont

⁶⁶ A Versenytanács határozata a Vj-140/2006. sz. ügyben.

VII.

Jogi értékelés

69. A jelen eljárás keretében az eljáró versenytanács az eljárás alá vont vállalkozások által 2014. március 28-án aláírt Részvényadásvételi és engedélyezési szerződés 9.1 pontjában foglalt versenytilalmi klauzulát az alábbi struktúra mentén értékelte:

- a versenytilalmi klauzula az összefonódáshoz kapcsolódó versenykorlátozásnak minősül-e;
- amennyiben nem kapcsolódó versenykorlátozásnak minősül, akkor megállapítható, hogy az érintett versenytilalmi klauzulát a Tptv. 11. §-a alapján szükséges értékelni az alábbi jellemzők mentén:
 - megállapodásnak vagy összehangolt magatartásnak tekinthető-e,
 - a megállapodást irányítási szempontból egymástól független vállalkozások között jött-e létre,
 - megállapítható-e versenykorlátozó cél vagy hatás,
 - mentesül a Tptv. 11. §-ban foglalt tilalom alól a megállapodás.

VII.1. Kapcsolódó versenykorlátozás kérdése

70. A Tptv. 30. § (5) bekezdése szerint az összefonódáshoz adott engedély kiterjed mindazokra a versenykorlátozásokra, amelyek az összefonódás végrehajtásához szükségesek. Ezek az ún. kapcsolódó versenykorlátozások.

71. Az állandó és konzekvens hazai és irányadó uniós versenyjog akkor tekinti arányosnak, indokoltnak, és ezért a tranzakcióhoz kapcsolódónak (szükségesnek) a tranzakciós felek közötti, a vevő befektetését védő, eladóra rótt tartózkodási kötelezettséget megtestesítő versenykorlátozó klauzulát, ha annak időtartama nem halad meg egy bizonyos időtartamot – jellemzően alapesetben a három évet –, és terjedelme nem terjeszkedik túl a tranzakció célvállalkozásának tevékenységi körén sem árupiaci, sem földrajzi piaci értelemben.

72. Amennyiben egy tranzakció keretében, illetve mellett az előzőekben körvonalazottnál szélesebb időtartamban és/vagy körben kerül meghatározásra az eladóra rótt tartózkodási kötelezettség, és az így meghatározott feltétel alkalmazása méltányolható indokokkal nem támasztható alá, a versenykorlátozó feltétel alkalmazása nem tekinthető a tranzakcióhoz kapcsolódónak, vagyis azt a Tptv. 11. §-a alapján szükséges értékelni.

73. A Szerződés 9.1. pontja szerinti versenykorlátozó klauzula alapján a TA meghatározott, de a következetes versenyjogi gyakorlat szerint „automatikusan” elfogadható három évet meghaladó időszakban [„...”] köteles tartózkodni bizonyos piaci tevékenységektől.

74. A kötelezettség által érintett tevékenységek, illetőleg piacok egyrészt az eredeti aktus tárgyát képező összefonódással érintett vállalkozás összefonódáskori tevékenységeiként került meghatározásra [„...”], ugyanakkor az ezt követő zárójelbe tett pontosító megjegyzésben ennél szélesebb tevékenységi kör-meghatározás szerepel [„...”].

75. A kötelezettség által érintett földrajzi terület Magyarország területében kerül meghatározásra.

76. A Szerződés 9.1 pontjában foglalt versenytilalmi klauzula két vonatkozásban aggályos: az eladó TA piactól való tartózkodásának időtartamára vonatkozóan hosszabb időszakot, a tartózkodása által érintett árupiacok körére vonatkozóan pedig tágabban értelmezhető területet

jelöl meg, mint ami a vonatkozó hazai és irányadó uniós joggyakorlat alapján a versenytilalmi klauzulát indokoltta, és mint ilyet, a tranzakcióhoz kapcsolódónak tekinthetővé teheti.

A versenykorlátozás időtartama

77. A versenykorlátozás időtartama szempontjából megállapítható, hogy a klauzula olyan időintervallumot határoz meg, amely jelentős részben túlnyúlik a három éven.
78. A Szerződés 9.1 pontjában foglalt versenykorlátozó klauzula a Szerződés megkötésének időpontjától, azaz 2014. március 28-tól a Kiegészítő Megállapodás érvényes létrejöttéig, azaz 2015. március 5-ig volt érvényben.
79. Bár a Kiegészítő Megállapodás a szerződés szóban forgó pontját akként módosította, hogy az abban foglalt kötelezettség [...] áll fenn, az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy versenyjogi szempontból értékelhető akaratgyezségben visszamenőleges hatállyal nem következhetett be változás, amelyből következően a versenyjogi értelemben vett megállapodás a Szerződés szerinti tartalommal ezen időpontot követően, a tényleges módosítás megtörténtéig (2015. március 5.) fennállt. Erre utalnak egyébként a Kiegészítő Megállapodás létrejöttének körülményei is, tudniillik az, hogy a jelen versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően indultak meg a felek között a versenytilalmi klauzula módosítására irányuló tárgyalások. Ahhoz, hogy a Kiegészítő Megállapodás szerinti, módosított tartalmú versenytilalmi kikötés [...] létrejötte megállapítható legyen, a feleknek azt kellett volna bemutatniuk, hogy a módosítás már folyamatban volt [...]ban. A vizsgálat azonban nem tárt fel olyan bizonyítékokat, amelyek ebben az időszakban folytatott egyeztetéseket vagy a klauzula ekként való kezelését, alkalmazását támasztottak volna alá, és ilyen nyilatkozatot vagy bizonyítást a felek sem terjesztettek elő.
80. Az összefonódás engedélyezésére vonatkozó Vj/34/2014. számú eljárást lezáró, az összefonódást engedélyező versenytanácsi határozat olyan megállapításokat tett, amelyek felhívták a felek figyelmét a versenykorlátozó klauzula felülvizsgálatának szükségességére.
81. A megállapodás kapcsolódó voltának alátámasztása céljából felhozott eljárás alá vonti érvekkel kapcsolatban a határozatban megjegyzte az eljáró versenytanács, „hogy a MAG hivatkozása a Vj-19/1999. számú ügyre nem alapos. A hivatkozott határozatban ugyan a Versenytanács elfogadta az öt éves versenytilalmat (ami egyébként még mindig rövidebb, mint a jelen esetben a [...] éves időtartam), azonban a már hivatkozott Vj-135/2005. határozatának 26.3. pontjában a Versenytanács az alábbiakat is rögzítette: „Az időbeli korlátozottság tekintetében a Gazdasági Versenyhivatal kezdetben abból indult ki, hogy az ötéves időszakot nem meghaladó versenytilalom főszabályként kapcsolódó versenykorlátozásnak minősül. 2002. évtől azonban – igazodva az Európai Bizottság megváltozott gyakorlatához is – már csak három évnél rövidebb versenytilalmat fogad el automatikusan.” Ezt a gyakorlatát a Versenytanács Vj-102/2011. számú határozatában megerősítette.”
82. A kisebbségi tulajdonost érintő eljárás alá vonti évrre reagálva az eljáró versenytanács azon álláspontját fejtette ki, amely szerint „egyfelől a hivatkozott határozatbeli tényállás és a jelen ügy között alapvető eltérés, hogy a Vj-90/2012. sz. ügyben a korábbi irányítónak (mint eladónak) maradt fenn kisebbségi részesedése a céltársaságban, amivel szemben a jelen esetben az UDS feletti irányítást megszerző MAG-nak (mint vevőnek) marad meg kisebbségi részesedése az UDS feletti irányítását (és részesedését is) elvesztő (mint eladó) TA-t irányító ASH-ban. Másrészt ettől a tartalmi eltéréstől függetlenül is a Vj-90/2012. sz. határozatában a Versenytanács egyértelműsítette, hogy nincs olyan érdek, ami a kisebbségi tulajdon idejére fenntartott versenytilalmat indokolná, beleértve azt is, hogy a versenytilalom hiányában esetlegesen létrejövő versenyben a kisebbségi tulajdonos érzékeny üzleti információkhoz jutna hozzá, ami előmozdíthatja az összehangolt magatartást, az ebből fakadó koordinatív hatást ugyanis a közérdekre, és nem vevő magánérdekére figyelemmel kell kezelni (lásd Versenytanács Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2013., 30.21.). Mindebből az is következik, hogy

kisebbségi tulajdonhányad megszűnésétől kezdődő és a zárástól számított [...] évig még fenntartott versenykorlátozás sem lehet kapcsolódó, hiszen eleve a kisebbségi tulajdonlásnál erősebb pozíciót jelentő közös irányítás esetén is csak annak fennmaradásáig jogszerű a versenytilalom.⁶⁷

83. Az eljáró versenytanács szerint másfelől a MAG bármikor dönthet úgy, hogy elidegeníti az ASH-ban fennálló tulajdoni részesedését, ezzel megszüntetve még annak az elvi lehetőségét is, hogy pénzügyi eszközei az általa nem kívánt módon kerüljenek felhasználásra.
84. A jelen versenyfelügyeleti eljárásban a felek olyan érveket, illetve bizonyítékokat nem terjesztettek elő, amelyek a fenti, a Vj/34-18/2014. számú határozatban szereplő megfontolásokat cáfolnák vagy azoktól eltérő következtetésre vezetnének, így azokat a Szerződésben foglalt versenytilalmi klauzula időtartamának értékelése tekintetében az eljáró versenytanács továbbra is irányadónak tartja.

A versenykorlátozás tartalma

85. A versenykorlátozás által érintett tevékenységi körrel kapcsolatban leszögezhető, hogy annak meghatározása nem kellően egyértelmű, megfogalmazása szűkebb és tágabb értelmezésre is lehetőséget ad.
86. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a zárójelbe tett pontosító megjegyzésben jelölt tevékenységi kör gyakorlatilag a TEÁOR 08 szerinti „4677 - Hulladék-nagykereskedelem” tevékenységi kört fedi le. A hatályos TEÁOR 08 besorolás a hulladék nagykereskedelemre vonatkozóan a következő meghatározást tartalmazza:⁶⁸

„4677 Hulladék-nagykereskedelem

Ebbe a szakágazatba tartozik:

- az újrafeldolgozásra szánt anyag (fém- és nemfém hulladék) nagykereskedelme, beleértve a gyűjtést, osztályozást, szétválogatást, a használt javak (pl. autó) bontását a használható alkatrészek kinyerése és eladása céljából, a csomagolást, újracsomagolást, raktározást, elszállítást, de a tényleges átalakítási folyamat nem tartozik ide; további feltétel, hogy a felvásárolt és értékesített hulladék értéket képviseljen,
- az autók, a számítógépek, televíziókészülékek és egyéb berendezések bontása a még használható és értékesíthető alkatrészeik viszonteladása céljából.

Nem ebbe a szakágazatba tartozik:

- a háztartási és ipari hulladék összegyűjtése,
- a hulladék kezelése, de nem ipari újrafeldolgozás, hanem lerakás céljából,
- a hulladékok és egyéb cikkek másodlagos nyersanyaggá alakítási folyamatai, ahol tényleges átalakítási folyamat megy végbe (az így keletkező másodlagos nyersanyag közvetlenül alkalmas ipari feldolgozásra de nem végtermék),
- a roncsok (gépjármű, hajó, számítógép, hűtőszekrény stb.) szétbontása abból a célból, hogy kinyerjék és elkülönítsék az újra feldolgozható (pl. fémmé, papírrá) anyagokat,
- a hajóbontás,
- a gépjármű zúzása,
- a használtcikk-kiskereskedelem.”

87. A felek utólagos nyilatkozata szerint megállapodásuk (akarategyezésük) csak a szűkebb értelmezésre, a [...] kapcsolatos tevékenységekre terjedt ki. Ennek alátámasztására TA

⁶⁷ Vj-90/2012, 36. pont

⁶⁸ http://www.ksh.hu/apps/vb.teaor_main.teaor08_fa

benyújtotta a három szinttel felette elhelyezkedő anyavállalat, a Remondis AG&Co KG részére készített igazgatósági előterjesztést az UDS üzletrészének értékesítéséről, amely előterjesztésből kitűnik, hogy TA és REMONDIS AG & Co. KG is úgy értelmezte a versenykorlátozást, hogy az kizárólag [...] piacra vonatkozik.

88. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint – a felek utólagosan kinyilvánított szándéka ellenére – a Kiegészítő Megállapodás megkötéséig fennállt a potenciális veszélye a versenytilalom által érintett tevékenységi kör szélesebb értelmezésének (pl. egy esetleges későbbi tulajdonosváltás esetén a megfogalmazás szélesebb körű tartózkodási kötelezettség kikényszerítésére is alapot adhat). A felek ugyanis az erre irányuló szándéknyilatkozatukat nem a szerződés megkötésekor, hanem a jelen eljárás során fogalmazták meg és nem egy potenciális tulajdonosváltás okán, hanem a jelen versenyfelügyeleti eljárás számára. A Kiegészítő Megállapodás vonatkozó részének megfogalmazása is arra utal, hogy versenytilalmi kötelezettség tartalmát az eredeti megállapodásban is egyértelművé lehetett volna tenni.
89. Összefoglalva a fentieket, a Szerződésben foglalt versenykorlátozó klauzula megakadályozta a TA vállalkozást abban, hogy legfeljebb [...], de legalább [...] éves időtartamon keresztül piacra lépjen Magyarországon akár meglévő vállalkozással, akár új vállalkozás alapításával. A versenytilalmi kötelezettséggel érintett tevékenységek, piacok tekintetében a megállapodás – a megfogalmazásból adódó bizonytalanság ellenére is – a szűkebb értelmezésre terjedhetett ki, azonban e bizonytalanság miatt, a kötelezettség hosszabb időtartamára is figyelemmel, alkalmas volt arra, hogy hulladék-nagykereskedelem körébe tartozó, tehát az UDS tényleges tevékenysége által érintettnél szélesebben meghatározható tevékenységek piacain fejtsen ki hatást. A tilalom, illetve a TA részéről vállalt tartózkodás a versenytilalmat tartalmazó Szerződés jellegére tekintettel ugyanis a Szerződés, illetve érintett feltételeinek érvényessége időszakában akár bírósági úton is kikényszeríthető kötőerővel bír.
90. Ennek okán az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Szerződés 9.1 pontjában foglalt versenytilalmi klauzula nem tekinthető a Szerződés által megalapozott tranzakcióhoz kapcsolódónak, és mint ilyenre nem terjed ki a Versenytanácsnak a Vj/34-18/2014. számú határozatában foglalt engedélye.
91. Mivel a Szerződésben szereplő versenytilalmi klauzula nem tekinthető a Szerződés által létrejött összefonódáshoz kapcsolódónak, így azt a Tpv. 11. §-ában foglaltak alapján szükséges megvizsgálni és értékelni.

VII.2. A megállapodás fennállásának vizsgálata

92. A jelen versenyfelügyeleti eljárás által érintett versenykorlátozó megállapodás egy, a polgári jognak minden tekintetben megfelelő szerződéssel került sor. Az érintett szerződés az UDS feletti irányításszerzést megvalósító tranzakciót megalapozó szerződés, amelyben a felek nyilatkozataik szerint a tranzakcióhoz kapcsolódó, a vevő befektetését védő intézkedésnek szánták az eljárás tárgyát képező versenytilalmi klauzulát.
93. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy versenyjogi szempontból akkor is létrejönne a megállapodás, ha a Szerződés a polgári jog vagy társasági jog előírásai alapján érvénytelennek bizonyulna.

VII.3. A vállalkozások közötti kapcsolatok értékelése

94. Amint azt az eljáró versenytanács a jelen határozat II.3. pontjában megállapította, a MAG-nak nincs lehetősége a TA üzleti döntéseinek befolyásolására, a vállalkozások egymástól irányítási szempontból egymástól függetlenek, így magatartásuk a Tpv. 11. §-ában foglaltak alapján értékelendő, mivel a Tpv. 11. § (1) bekezdésének utolsó mondatában foglalt megállapítás jelen esetben nem alkalmazható.

VII.4. Versenykorlátozó cél vagy hatás

95. A jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált megállapodás piacra lépéstől való tartózkodási kötelezettséget ír elő, amivel a potenciális piacra lépést korlátozza. Ez a korlátozás azzal jár, hogy a vevőnek az eladó, mint potenciális versenytárs piacra lépésével sem kell számolnia, ennek előírása jellegénél fogva piacfelosztást valósít meg, és mint ilyen, versenykorlátozó célú megállapodásnak minősíthető.
96. A cél szerinti korlátozást megvalósító megállapodások esetében az állandó hazai és irányadó uniós versenyjogi jogalkalmazás szerint nem szükséges vizsgálni a jogsértés megállapításához a versenykorlátozó megállapodás tényleges hatását.
97. A versenykorlátozó megállapodás tényleges hatásával kapcsolatban tett azon eljárás alá vonti nyilatkozattal kapcsolatosan, miszerint a versenytilalom időszakára vonatkozóan azért nem fejthetett ki tényleges hatást a versenytilalmi klauzula, mert a versenytilalomra vonatkozó hosszabb időszak még azelőtt került módosításra (lerövidítésre), hogy az állandó versenyjogi joggyakorlat szerint indokoltnak minősülő időszak letelt volna, az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy ez az érv nem változtat azon, hogy a felek a Szerződésben foglalt versenytilalmi klauzulát a jelen versenyfelügyeleti eljárás vizsgálata időszakában, és annak hatására módosították. Ennek ténye felveti azt, hogy a GVH fellépésének hiányában a versenykorlátozó klauzula módosítására nem, vagy nem kellő időben kerülhetett volna sor, ily módon (legalább) potenciális hatása ebben az időszakban is fennállt a nem-fém hulladékgazdálkodási piacok vonatkozásában, amelyekre a felek utólagos nyilatkozata szerint nem terjedhetett volna ki a versenytilalmi korlátozás.

VII.5. Csekély jelentőség, mentesség és mentesítés

98. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az eljárás alá vontak által tanúsított magatartás a Tpv. 13. §-a alapján nem minősül csekély jelentőségűnek, tekintettel arra, hogy valamennyi jogsértés a versenytársak közötti piacfelosztást valósít meg.
99. A megállapodás nem tartozik csoportmentességi rendelet hatálya alá.
100. Az eljárás alá vont vállalkozások a versenyfelügyeleti eljárás során nem adtak elő a Tpv. 17. §-ára alapított mentesülési védekezést. E körben a Tpv. 20. §-a alapján annak bizonyítása, hogy valamely megállapodás a tilalom alól a 16. § vagy a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik.
101. Tekintettel arra, hogy az eljárás alá vontak mentesülési védekezést nem adtak elő, az eljáró versenytanácsnak ilyen tárgyú előadást és bizonyítékokat nem kellett értékelnie.

VII.6. A felek felelőssége

102. Az eljárás alá vontak felelőssége tekintetében megállapítható, hogy a jelen eljárás tárgyát képező versenytilalmi klauzulát tartalmazó Szerződést, valamint az azt módosító Kiegészítő Megállapodás megkötésében mindkét eljárás alá vont vállalkozás, azaz a MAG és a TA is részt vett. A felek felelőssége a Szerződés megkötésében, és ezzel egyúttal a versenykorlátozó klauzula alkalmazásában is, fennáll.

VIII.

Összegezés

103. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Szerződés 9.1 pontjában foglalt versenytilalmi klauzula nem tekinthető a Szerződés által megalapozott tranzakcióhoz kapcsolódónak, és mint ilyenre nem terjed ki a Versenytanácsnak a Vj/34-18/2014. számú határozatában foglalt

engedélye, mivel az eladó TA piactól való tartózkodásának időtartamára vonatkozóan hosszabb időszakot, a tartózkodása által érintett áru piacok körére vonatkozóan pedig tágabban értelmezhető területet jelöl meg, mint ami a vonatkozó hazai és irányadó uniós joggyakorlat alapján a versenytilalmi klauzulát indokolttá, így az összefonódáshoz kapcsolódónak és szükségesnek tekinthetővé teheti.

104. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a 2014. március 28-tól 2015. március 5-ig tartó időszakban a MAG és a TA vállalkozások az UDS feletti irányításszerzést megalapozó Részvényadásvételi és engedményezési szerződés 9.1 pontjában az összefonódáshoz nem kapcsolódó, a gazdasági verseny korlátozására alkalmas kikötést alkalmaztak. Az eljárás alá vontak e magatartásukkal megvalósították a Tpvt. 11. §-a (2) bekezdésének d) pontjában foglalt tényállást, megsértve ezzel a Tpvt. 11. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat.
105. Az eljárás alá vontak az UDS vállalkozást érintő összefonódást megalapozó, 2014. március 28-án kötött Szerződésben foglalt versenykorlátozó klauzulát 2014. március 5-én megkötött Kiegészítő Megállapodásukkal érdemben módosították.
106. A Kiegészítő Megállapodással módosított versenytilalmi klauzula az eladóra rótt kötelezettség időtartamát [...] évre módosította, a kötelezettség által érintett tevékenységi terület továbbra is a Szerződéssel megvásárolt vállalkozás tevékenysége alapján került meghatározásra, pontosan megnevezve azt, hogy a hivatkozott üzleti tevékenység magában foglalja [...].
107. A Kiegészítő Megállapodással módosított versenytilalmi klauzula mind a tilalommal érintett időszak, mind a tilalommal érintett tevékenységi kör tekintetében megfelel a tranzakcióhoz kapcsolódó versenykorlátozásokkal kapcsolatban támasztott arányossági feltételeknek. Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy a felek a Szerződésben foglalt versenykorlátozással kapcsolatban a Vj/34/2014. számú eljárásban hozott határozatban az eljáró versenytanácstól iránymutatást kaptak, azonban a rendelkezésre álló információk úgy értékelhetők, hogy annak módosítása iránt önként nem intézkedtek, a felek az érintett versenykorlátozó klauzulát a versenytanácsi határozat tartalmának tudomásukra jutását követően nem vizsgálták felül, illetve nem módosították. A módosításra csupán az érintett versenykorlátozó klauzula nem kapcsolódó voltának valószínűsítése miatt hivatalból indított versenyfelügyeleti eljárás megindítását követő három hónap elteltével került sor a felek részéről. Vagyis az érintett klauzulát kizárólag a GVH jelen versenyfelügyeleti eljárásának megindítását követően, vagyis nyilvánvalóan a már folyamatban lévő eljárás, illetve annak várható következményei hatására módosították. Mindez arra utal, hogy a feleknek – a versenytanácsi döntésben foglaltak ismeretében is – szándékában állt a versenytilalmi kikötést eredeti formájában fenntartani és érvényre juttatni.
108. Az eljáró versenytanács nem tartja indokoltnak bírság kiszabását az eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben, tekintettel arra, hogy a megállapodást kötő felek az eljárás tárgyát képező megállapodást a minimálisnak tekinthető [...] éves versenytilalmi időszakon belül, illetve a maximális [...] éves időszak lejártát jóval megelőző időpontban módosították. Nem indokolt, továbbá a bírság kiszabása azért sem, mert a Versenytanács kapcsolt versenytilalmi korlátozás tárgyában indult eljárásban korábban még nem hozott határozatot.

IX.

Egyéb kérdések

109. A GVH hatáskörét a Tpvt. 45. §-a, illetékességét a Tpvt. 46. §-a szabályozza. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, mely nem tartozik bíróság (Tpvt. 86. §) hatáskörébe illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

110. Jelen határozattal szembeni jogorvoslati jog a Tpvt. 83. §-án alapul.

Budapest, 2015. december 16.

dr. Bara Zoltán s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Miks Anna s.k.
versenytanácsstag

dr. Kőhalmi Attila s.k.
versenytanácsstag